C/2024/2860

23.4.2024.

Komisijas lēmuma Kopsavilkums

(2023. gada 25. maijs),

ar ko koncentrāciju atzīst par saderīgu ar iekšējo tirgu un EEZ līguma darbību

(Lieta M.10807 – *Viasat* / *Inmarsat*)

(izziņots ar dokumenta numuru C(2023)3528)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(C/2024/2860)

Saskaņā ar Padomes 2004. gada 20. janvāra Regulu (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju ([1]) ***un īpaši tās 8. panta 1. punktu Komisija 2023. gada 25. maijā pieņēma lēmumu apvienošanās lietā. Pilns lēmuma nekonfidenciālās versijas teksts angļu valodā ir pieejams Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē:*** *https://competition-cases.ec.europa.eu/search*.

1. IEVADS

(1) Pievienotajā lēmumā paziņots, ka *Inmarsat Group Holdings Limited* ("**Inmarsat**", Apvienotā Karaliste) iegāde, ko veic *Viasat, Inc*. ("**Viasat**" jeb "**paziņotāja puse**", ASV), ir saderīga ar iekšēju tirgu un EEZ līguma darbību saskaņā ar Apvienošanās regulas 2. panta 2. punktu un 8. panta 1. punktu un EEZ līguma 57. pantu. *Viasat* un *Inmarsat* turpmāk kopā ir saukti par "**pusēm**".

2. PROCEDŪRA

(2) Eiropas Komisija ("**Komisija**") 2022. gada 17. jūnijā no Spānijas valsts konkurences iestādes saņēma pieprasījumu nodot lietu izskatīšanai saskaņā ar Apvienošanās regulas 22. panta 1. punktu par ierosināto darījumu, ar kuru *Viasat* Apvienošanās regulas 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta nozīmē iegūs vienpersonisku kontroli pār *Inmarsat* ("**darījums**") ([2]).

(3) Beļģijas, Bulgārijas, Dānijas, Francijas, Īrijas, Itālijas, Kipras, Nīderlandes, Norvēģijas, Rumānijas, Somijas un Zviedrijas valsts konkurences iestādes (kopā ar Spāniju — "**iesniedzējvalstis**") vēlāk pievienojās Spānijas valsts konkurences iestādes pieprasījumam.

(4) Komisija 2022. gada 26. jūlijā izdeva lēmumus, ar kuriem tā pieņēma iesniedzējvalstu pieprasījumus par lietas nodošanu, un nolēma pārbaudīt darījumu atbilstīgi Apvienošanās regulas 22. panta 3. punktam ("**22. panta lēmumi**").

(5) Komisija 2023. gada 9. janvārī saņēma paziņojumu par darījumu saskaņā ar Apvienošanās regulas 4. pantu.

(6) Pēc izmeklēšanas I posma Komisija secināja, ka darījums rada pamatotas šaubas par tā saderību ar iekšējo tirgu, un 2023. gada 13. februārī pieņēma lēmumu par lietas ierosināšanu saskaņā ar Apvienošanās regulas 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu ("**6. panta 1. punkta c) apakšpunkta lēmums**").

([1]) OV L 24, 29.1.2004., 1.–22. lpp.
([2]) Publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* Nr. C 14, 2023. gada 16. janvārī., 7. lpp.

(7) Komisija 2023. gada 14. februārī un 2023. gada 20. februārī paziņotājai pusei iesniedza vairākus svarīgus dokumentus.

(8) Paziņotāja puse 2023. gada 27. februārī iesniedza rakstiskas piezīmes attiecībā uz lēmumu saskaņā ar 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu ("**6. panta 1. punkta c) apakšpunkta atbilde**").

(9) 2023. gada 7. martā un 20. aprīlī notika paziņotājas puses un Komisijas sanāksmes par pašreizējo stāvokli.

(10) Lēmuma projekts tika apspriests ar dalībvalstīm Padomdevējas komitejas uzņēmumu koncentrācijas jautājumos 2023. gada 15. maija sanāksmē, kurā tika sniegts labvēlīgs atzinums. Uzklausīšanas amatpersona savā 2023. gada 3. maijā iesniegtajā ziņojumā sniedza labvēlīgu atzinumu par lietas izskatīšanu.

3. **PUSES**

(11) **Viasat** ir ASV biržā kotēts uzņēmums (iekļauts *NASDAQ* sarakstā), kas atrodas Karlsbādē, Kalifornijā, un nodrošina divvirziena satelītsakaru pakalpojumus. *Viasat* pieder un tas pārvalda četrus ģeostacionāros Zemes orbītas satelītus ("**GEO**"). Turklāt *Viasat* iznomā jaudu trešo personu satelītos. *Viasat* ir trīs galvenie pamatdarbības segmenti: satelītsakaru pakalpojumi, komerciālie tīkli un valdības sistēmas.

(12) **Inmarsat** ir privāts Apvienotās Karalistes uzņēmums, kura galvenā mītne atrodas Londonā un kurš visā pasaulē nodrošina divvirziena satelītsakaru pakalpojumus. *Inmarsat* pieder un tas pārvalda trīs savā īpašumā esošus satelītu tīklus un 15 savā īpašumā esošus *GEO*. *Inmarsat* pamatdarbība ir organizēta četros klientu segmentos: aviācija, jūrlietas, uzņēmumi un valdība.

(13) Darījums izpaužas kā *Viasat* vienpersoniskas kontroles iegūšana pār *Connect Topco Limited* ("**Connect Topco**"), kas ir *Inmarsat* galvenā mātessabiedrība, saskaņā ar 2021. gada 8. novembra pārdošanas un pirkuma līgumu. Pēc darījuma pabeigšanas *Viasat* turējumā būs 100 % *Connect Topco* akciju un balsstiesību, kura turējumā (netieši) būs 100 % *Inmarsat* akciju. Rezultātā *Viasat* iegūs vienpersonisku kontroli pār *Inmarsat*. Tāpēc darījums ir koncentrācija Apvienošanās regulas 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē.

4. **KOMISIJAS KOMPETENCE**

(14) Darījumam nav Savienības dimensijas Apvienošanās regulas 1. panta nozīmē, jo pušu apgrozījums ir zemāks par Apvienošanās regulas 1. panta 2. vai 3. punktā noteiktajām robežām.

(15) Komisija 2022. gada 26. jūlijā izdeva 22. panta lēmumus un guva kompetenci rūpīgi izskatīt darījuma ietekmi.

5. **KONKRĒTIE PRODUKTU TIRGI**

(16) Lai novērtētu darījumu, būtiska ir šāda pušu darījumdarbība: i) *Viasat* un *Inmarsat* abi nodarbojas ar satelīta jaudas nodrošināšanu; ii) *Viasat* un *Inmarsat* sniedz platjoslas savienojumu pakalpojumus lidojumā ("**IFC**") komerciālās aviācijas klientiem (t. i., nodrošina *Wi-Fi* lidojuma laikā pasažieriem salonā); un iii) *Viasat* un *Inmarsat* abi sniedz *IFC* pakalpojumus darījumu aviācijas klientiem.

(17) Šā darījuma novērtēšanas nolūkā Komisija uzskata, ka konkrētie produktu tirgi, visticamāk, ir šādi:

i. platjoslas satelīta jaudas nodrošināšana;

ii. platjoslas *IFC* pakalpojumu sniegšana komerciālās aviācijas klientiem; kā arī

iii. *IFC* pakalpojumu sniegšana darījumu aviācijas klientiem.

(18) Tirgus izpēte nesniedza pārliecinošu secinājumu par to, vai konkrētie produktu tirgi būtu jāiedala sīkāk ([3]) vai pat jāiekļauj plašākā tirgū ([4]) nekā iepriekš norādītie tirgi. Tomēr jautājumu par precīzu produktu tirgus nošķīrumu galu galā varētu atstāt atklātu, jo darījums būtiski nekaitētu efektīvai konkurencei saskaņā ar jebkādu ticamu tirgus definīciju.

6. **KONKRĒTIE ĢEOGRĀFISKIE TIRGI**

(19) Pēc izmeklēšanas Komisija secināja, ka tirgi satelīta jaudas nodrošināšanai (un visiem potenciālajiem tās segmentiem, tostarp platjoslas satelīta jaudas nodrošināšanai) un *IFC* pakalpojumu sniegšanai darījumu aviācijas klientiem (un potenciālo segmentu lieliem uzņēmumiem) ir pasaules mēroga tirgi.

(20) Attiecībā uz platjoslas *IFC* pakalpojumu sniegšanas tirgu komerciālās aviācijas klientiem Komisija uzskatīja, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus, iespējams, ir pasaules mēroga tirgus. Tomēr darījuma novērtēšanas nolūkā jautājums par to, vai tirgus ir vismaz EEZ mēroga vai pasaules mēroga tirgus, varētu palikt atklāts, jo darījums būtiski nekaitētu efektīvai konkurencei saskaņā ar jebkādu ticamu tirgus definīciju.

7. **NOVĒRTĒJUMS**

(21) Turpmākajās šā paziņojuma iedaļās ir apkopoti Komisijas galvenie konstatējumi.

7.1. **Nav konstatēts būtisks šķērslis efektīvai konkurencei horizontālas un nekoordinētas ietekmes dēļ platjoslas satelītu jaudas nodrošināšanas tirgū.**

(22) Lēmumā Komisija secina, ka darījums, visticamāk, neradīs būtisku šķērsli efektīvai konkurencei horizontālas un nekoordinētas ietekmes dēļ uz platjoslas satelītu jaudas nodrošināšanas globālo tirgu (un tās potenciālajiem segmentiem, kā arī plašāku satelītu jaudas nodrošināšanas tirgu), jo īpaši šādu iemeslu dēļ.

(23) *Pirmkārt*, pušu kopējās jaudas tirgus daļas joprojām ir mērenas un pieaugums pašlaik ir ierobežots (*Viasat* un *Inmarsat* daļa 2022. gadā bija attiecīgi [10–20] % un [0–5] %). Abas puses nomā tikai nelielu daļu (mazāk nekā [20–30] %) no to satelīta jaudas trešām personām lejupējā tirgū, kas ir ievērojami mazāk nekā konkurenti, tāpēc ar šo rādītāju, visticamāk, pārāk augstu tiek novērtēts pušu stāvoklis tirdzniecības tirgū.

([3]) Komisijas novērtētās iespējamās tirgus segmentācijas ir šādas: 1) attiecībā uz platjoslas satelīta jaudas nodrošināšanu iespējamā segmentācija ir i) pēc jaudas lejupējā galapatēriņa pa rūpniecības segmentiem; ii) starp *GEO* un neģeostacionāro orbītu (“***NGSO***”) / zemās Zemes orbītu (“***LEO***”) satelīta jaudu; iii) starp augstas caurlaidspējas satelītu (“***HTS***”) jaudu un jaudu, kas nav *HTS* (platjoslas) jauda; un iv) starp *Ka* joslas un *Ku* joslas satelīta jaudu; 2) attiecībā uz platjoslas *IFC* pakalpojumu sniegšanu komerciālās aviācijas klientiem iespējamā segmentācija ir i) starp īsas un garas distances lidojumiem; ii) starp *Ku* joslu un *Ka* joslu; iii) starp *GEO* un *LEO IFC* risinājumiem un iv) starp satelītu tehnoloģiju un “gaiss-zeme” (“***ATG***”) tehnoloģiju vai hibrīdtehnoloģijām; un 3) attiecībā uz *IFC* pakalpojumu sniegšanu darījumu aviācijas klientiem iespējamā segmentācija ir i) pēc gaisa kuģu veida un ii) pēc gaisa kuģu lieluma.

([4]) Attiecībā uz platjoslas satelīta jaudas nodrošināšanu Komisija novērtēja, vai tirgus varētu būt daļa no iespējama plašāka satelīta jaudas piegādes tirgus (tostarp gan platjoslas, gan šaurjoslas).

(24) *Otrkārt*, pusēm, visticamāk, tuvākajā nākotnē nebūs ievērojamas ietekmes tirgū, neraugoties uz lielākām jaudas tirgus daļām tuvākajā nākotnē (*Viasat* un *Inmarsat* daļas 2025. gadā būs attiecīgi [50–60] % un [5–10] %). Tirgu raksturo ievērojama neizmantotās jaudas daļa, proti, konkurentu neizmantotā jauda varētu aptvert visu pušu nomāto jaudu saviem klientiem vismaz [...] reizes (gan pašlaik, gan tuvākajā nākotnē). Tāpēc pušu jaudai nav izšķirošas nozīmes, un tādēļ šķiet maz ticams, ka apvienotajam uzņēmumam būtu ievērojama tirgus vara pār saviem pašreizējiem klientiem vai iespējamiem klientiem.

(25) *Treškārt*, pēc darījuma paliek pietiekams skaits ticamu konkurentu un ir ticama alternatīva apvienotajam uzņēmumam. Tas ietver gan esošos *GEO*, gan *LEO* satelītu tīkla operatorus, kas, šķiet, cieši konkurē ar pusēm, piemēram, *Echostar Corporation*, *Eutelsat*, *SES*, *Intelsat*, *Iridium*, *SpaceX*, *Telesat* (*Lightspeed*) un *OneWeb*.

7.2. **Nav konstatēts būtisks šķērslis efektīvai konkurencei horizontālas un nekoordinētas ietekmes dēļ platjoslas *IFC* pakalpojumu nodrošināšanas komerciālās aviācijas klientiem tirgū.**

(26) Pamatojoties uz padziļināto izmeklēšanu, Komisija ir konstatējusi, ka darījums neradītu būtisku šķērsli efektīvai konkurencei horizontālas un nekoordinētas ietekmes dēļ pasaules vai EEZ mēroga tirgū, kurā tiek sniegti platjoslas *IFC* pakalpojumi komerciālās aviācijas klientiem, (un potenciālajos šā tirgus segmentos), jo īpaši šādu iemeslu dēļ.

(27) *Pirmkārt*, apvienotā uzņēmuma kopējā tirgus daļa ([30–40] % attiecībā uz gaisa kuģiem, par kuriem uzņemtas saistības) neļautu apvienotajam uzņēmumam būtiski traucēt konkurenci šajā tirgū, neraugoties uz to, ka tā ir vislielākā, jo pēc darījuma joprojām būs vairāki konkurenti ar ievērojamu tirgus daļu, no kuriem lielākais ir *Intelsat* ar tirgus daļu [20–30] % un *Panasonic* ar tirgus daļu [20–30] % apmērā.

(28) Turklāt Komisija norāda, ka tirgus daļām, šķiet, ir ierobežots pierādījuma spēks jaunveidotā tirgū, piemēram, tirgū, kurā tiek sniegti platjoslas *IFC* pakalpojumi komerciālās aviācijas klientiem, un jo īpaši EEZ, kur *IFC* pakalpojumu izplatības līmenis ir salīdzinoši zems un mainīgās pasažieru vajadzības un nepārtraukti uzlaboti konkurentu piedāvājumi pastāvīgi maina galvenos konkurences parametrus. Komisija uzskata — pamatojoties uz tirgus izpētes rezultātiem, šķiet, ka aviosabiedrību pieprasījums ir ievērojami atšķirīgs un pusēm nav īpašu konkurences priekšrocību attiecībā uz konkrētu galveno konkurences parametru kopumu, kas tās izceltu konkurentu vidū.

(29) Attiecībā uz pušu potenciālajām konkurences priekšrocībām, ko sniedz vertikālā integrācija, *Ka* joslas piedāvāšana un plašs sertifikācijas klāsts, II posma tirgus izpētē tika precizēts, ka:

i. vertikālā integrācija nav nepieciešama, lai efektīvi konkurētu tirgū, jo īpaši ņemot vērā satelīta jaudas pārpalikumu gan pašlaik, gan turpmākajos gados, kas ir aizstājams dažādos izmantošanas gadījumos / nozares segmentos. Turklāt *IFC* pakalpojumu sniedzēji var sekmīgi konkurēt un uzvarēt konkursos ar nomātu jaudu, un vairāki *IFC* pakalpojumu sniedzēji, tostarp *Viasat* un *Intelsat* (kuri ir vertikāli integrēti), ir sekmīgi izveidojuši savu uzņēmējdarbību, pamatojoties uz nomāto jaudu;

ii. lai efektīvi konkurētu tirgū, nav nepieciešams piedāvāt *IFC* pakalpojumus, izmantojot *Ka* joslu. *Ka* joslai nav nepārprotamas tehniskas vai veiktspējas priekšrocības salīdzinājumā ar *Ku* joslu. No aviokompāniju viedokļa abām frekvencēm ir atšķirīgas priekšrocības un trūkumi, taču no pasažieru viedokļa tās sniedz līdzīgus rezultātus;

iii. lai efektīvi konkurētu tirgū, nav nepieciešams iegūt plašu sertifikātu klāstu. Lai gan daudzas aviokompānijas konkursa laikā augstu vērtē jau esošu sertifikāciju, sērijveida iekārtu un modernizējošu iekārto sertifikācija nav priekšnoteikums, lai piedalītos konkursos par *IFC* līgumu noslēgšanu vai uzvarētu tajos, ja vien pretendents apņemas iesniegt vai iesniedz stingru termiņu sertifikācijas iegūšanai.

(30) *Otrkārt*, pēc darījuma noslēgšanas paliek pietiekams skaits ticamu konkurentu. Komisija norāda, ka pušu galvenie klienti EEZ ir lielas komerciālās aviokompānijas, no kurām lielākā daļa izmanto vairāku pakalpojumu sniedzēju pieeju. Pamatojoties uz tirgus izpētes rezultātiem, Komisija, lai novērtētu darījumu, secināja, ka *Intelsat*, *Panasonic* un *Anuvu* katrs ir ticama alternatīva apvienotajam uzņēmumam pēc darījuma. Turklāt *SpaceX* ir sācis piedalīties konkursos par *IFC* līgumu noslēgšanu, un kopš ienākšanas tirgū 2022. gadā tas jau ir uzvarējis konkursos par komerciāliem *IFC* līgumiem ar sešām aviokompānijām. Lai gan šobrīd nav skaidrs, kad *SpaceX* pilnībā izpildīs šos līgumus un vai un cik lielā mērā *SpaceX* var vēl vairāk paplašināties komerciālajā *IFC* telpā, *SpaceX* vismaz ierobežos apvienoto uzņēmumu *IFC* konkursos pēc darījuma vai arī tā būs ticama alternatīva apvienotajam uzņēmumam nākamajos trīs gados.

(31) *Treškārt*, tirgus ir jaunizveidots tirgus ar vairākiem potenciāliem jaunpienācējiem. Jo īpaši Eiropa sniedz ievērojamas iespējas pašreizējiem konkurentiem un jaunpienācējiem palielināt *IFC* izmantošanu aviokompānijām, kuru galvenā mītne atrodas Eiropā, jo īpaši īsas distances lidojumiem (Eiropā). Īsas distances lidojumu gaisa kuģu izplatība Eiropā ir 24,4 % salīdzinājumā ar 72,9 % ASV, un gandrīz visas aviokompānijas, kas reaģēja uz Komisijas tirgus izpēti, sagaida, ka pieprasījums pēc *IFC* pakalpojumiem nākamajos trīs gados pieaugs. Gan *LEO*, gan *GEO* operatori investē, lai paplašinātu savas spējas vairākos veidos, piemēram, palaižot jaunus satelītus vai veidojot partnerības ar *SSPs*, kas darbojas *IFC* pakalpojumu sniegšanā (tostarp hibrīdu *GEO*/*LEO IFC* risinājumu nodrošināšanā). Vairāki potenciālie jaunpienācēji ir publiski paziņojuši par savu nodomu ienākt tirgū. Tāpēc Komisija uzskata, ka ir iespējams, ka nākamajos trīs gados tiks vismaz noslēgtas partnerības ar jaunpienācējiem, ja tie nepievienosies tirgum.

7.3. **Nav konstatēts būtisks šķērslis efektīvai konkurencei horizontālas un nekoordinētas ietekmes dēļ *IFC* pakalpojumu nodrošināšanas darījumu aviācijas klientiem tirgū.**

(32) Lēmumā Komisija secina, ka darījums, visticamāk, neradīs būtisku šķērsli efektīvai konkurencei horizontālas un nekoordinētas ietekmes dēļ uz platjoslas *IFC* pakalpojumu nodrošināšanas darījumu aviācijas klientiem globālo tirgu (un tā iespējamo lielu uzņēmumu gaisa kuģu segmentu), jo īpaši šādu iemeslu dēļ.

(33) *Pirmkārt*, apvienotā uzņēmuma kopējā daļa ir mērena. Vairākiem konkurentiem joprojām ir lielākas tirgus daļas, no kuriem lielākais ir *Iridium Communications*, kura tirgus daļa ir [40–50] %, un *Gogo Business Aviation*, kura tirgus daļa ir [30–40] %. Turklāt pasaules līmenī platjoslas *IFC* pakalpojumu sniegšanas lieliem uzņēmumu gaisa kuģiem arī apvienotā uzņēmuma tirgus daļa saglabātos mērena — kopā [30–40] % apmērā. Apvienotais uzņēmums joprojām būtu mazāks nekā *Gogo* ar tirgus daļu [60–70] % apmērā.

(34) *Otrkārt*, pēc darījuma paliek pietiekams skaits ticamu konkurentu un ir ticama alternatīva apvienotajam uzņēmumam. Tirgus izpētes rezultāti apstiprināja, ka tādi konkurenti kā *Iridium Communications*, *Gogo*, *SES* (*Luxstream*), *IDAIR*, *Intelsat* (*FlexExec*), *Smart Sky* un *SpaceX* cieši konkurē ar pusēm.

(35) *Treškārt*, pašreizējie traucējošie tirgus apstākļi, kas noteikti attiecībā uz komerciālās aviācijas *IFC* pakalpojumiem, vienlīdz attiecas uz darījumu aviācijas *IFC* pakalpojumiem, tostarp attiecībā uz jaunpienācēju *NGSO*/*LEO* konkurences priekšrocībām, piemēram, zemāku latentumu, lielāku tīkla blīvumu un noturību, gandrīz globālu pārklājumu un zemākām izmaksām. Turklāt tirgus ir ļoti dinamisks, un nākotnē tas būtiski mainīsies. Tāpat ir paredzams, ka savienoto lielo uzņēmumu gaisa kuģu kopējais skaits pieaugs no nepilniem 4 500 gaisa kuģiem 2021. gada beigās līdz vairāk nekā 12 000 līdz 2031. gadam. Tāpēc Komisija uzskata, ka ir iespējams, ka nākamajos trīs gados tiks vismaz noslēgtas partnerības ar jaunpienācējiem, ja tie nepievienosies tirgum.

7.4. **Secinājums**

(36) Tāpēc lēmumā secināts, ka paziņotā koncentrācija nerada nopietnas šaubas par tās saderību ar iekšējo tirgu.

8. **SECINĀJUMS**

(37) Pievienotajā lēmumā secināts, ka ierosinātā koncentrācija neradītu būtisku kaitējumu efektīvai konkurencei iekšējā tirgū vai nozīmīgā tā daļā.

(38) Tādējādi lēmumā tiek ierosināts atzīt, ka darījums ir saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar Apvienošanās regulas 2. panta 2. punktu un 8. panta 1. punktu un EEZ līguma 57. pantu.